

Elektronska maloprodaja

Dr Đorđe Ćuzović

Elektronska maloprodaja van prodajnog objekta

- Preteča savremene elektronske maloprodaje van prodajnog objekta je bila prodaja putem telekomunikacija i televizije u drugoj polovini XX veka;
- Ovi sistemi su omogućili povezivanje potrošača preko privatnih mreža i pružile mogućnost da komunicira svoju narudžbinu uz minimalan broj posrednika;
- Prva zabeležena prodaja putem televizije je izvršena 1982. god. u SAD, a pionir u ovakvim aktivnostima bila je kompanija Home Shopping Network

- Značajnija trgovina sa potrošačima se razvija tek primenom **računara** na privatnim mrežama;
- Primer privatnih mreža koje su koristile računare bila je mreža francuske pošte **MINITEL** osnovana 1982. god.
- 1995. god. na Minitelu je bilo 7 miliona ovakvih terminala i pruženo je 26.000 usluga;
- 2000. god. na vrhuncu svoje popularnosti Minitel je imao 9 miliona terminala, a francuski telekom je ostvario prihod od 690 miliona EUR

- Pojavom Interneta Minitel gubi na značaju, tako da je 2010. god. funkcionisalo samo 810.000 Minitel terminala dok je većina korisnika uslugama pristupala koristeći Internet;
- Te godine pruženo je samo 1.880 usluga, informisanje (37%), profesionalne usluge (27%) i bankarske usluge (23%)
- Minitel je zatvoren 30. juna 2012. god.

- Danas se prodaja putem televizije vraća na velika vrata budući ad je razvoj tehnologije omogućio pojavu **interaktivne televizije**, kao rezultat povezivanja tv i Interneta;
- Značajan rast prodaje putem interaktivne tv predviđen je u studiji firme Jupiter Media Metrix u budućnosti, ali ona ipak neće prevazići Internet trgovnu;

<https://www.youtube.com/watch?v=abNFI--kX7k>
(pogledati video)

- Trgovina preko zatvorenih, privatnih mreža je predstavljala začetak elektronske maloprodaje van prodajnog objekta;
- Prednost Interneta je što je on javna računarska mreža i kao takva ima **veći krug potencijalnih mušterija**, ali i to što je **Internet jeftiniji za korišćenje**;
- Zbog toga se odmah po pojavi Interneta i otvaranjem ove mreže za komercijalnu upotrebu brzo razvija tzv. **Internet trgovina**;

- Većina preduzeća danas ima svoje **elektronske prodavnice** i preko njih organizuje prodaju svojih roba i usluga;
- Ovakve elektronske prodavnice mogu imati individualni trgovci, ali i proizvođači, pa čak i fizička lica koja se bave prodajom na Internetu;

- Sastavni deo ovakvih Internet strana sa komercijalnim sadržajem je:
 1. **Elektronski katalog proizvoda**, u kome su opisani svi proizvodi koji se prodaju putem dotične Internet strane;
 2. **Pretraživač**, koji omogućuje potrošaču da lakše pretraži ovu prodavnicu;
 3. **Elektronsku korpu**, u koju se stavljaju proizvodi;

4. **Elektronsku aukciju**, ako cene nisu fiksirane već se do njih dolazi nadmetanjem potrošača;
5. **Mehanizam za elektronsku naplatu**, gde se prihvataju informacije vezane za naplatu proizvoda;
6. Deo strane na kome se ugovara otprema robe;
7. Pružanje posleprodajnih ili drugih usluga potrošaču;

- U slučaju da elektronsku prodavnicu drži preduzeće koje je trgovac ta prodavnica je **najčešće specijalizovana za određenu vrstu ili grupu roba**, na primer odeću ili slično;
- Ove prodavnice imaju prednost jer poseduju **veliki izbor u okviru ove grupe proizvoda** ili poseduju **određeni kvalitet i uslugu** zbog kojih ih kupci odabiraju;

ONLINE AND IN STORES: 40% OFF YOUR PURCHASE

FIND A STORE CREDIT CARD GIFT CARD

BANANA REPUBLIC

Search

NEW ARRIVALS

WOMEN

MEN

PETITES

SHOES

ACCESSORIES

BLOG

FACTORY

SALE

SHOP WOMEN ▶

SHOP MEN ▶

EFFORTLESS LUXURY

Elevated takes on enduring classics for season after season of quintessential style.

Feedback

- Elektronske prodavnice mogu funkcionisati kao **prodavnice opšteg tipa**;
- Trgovci opšteg tipa svoje poslovanje uglavnom, organizuju preko tržišne institucije koja je poznata kao **robna kuća**;
- **Elektronske robne kuće** su elektronske prodavnice koje prodaju široku paletu proizvoda, koji mogu biti podeljeni u određene sekcije po sličnosti;

- Budući da se u njima prodaje veliki broj proizvoda i Internet strane na kojima se ove institucije nalaze su kompleksnije i napravljene u vidu portala;
- Primer ovakve elektronske prodavnice je Internet stranica poznate engleske robne kuće Marks and Spancer, koja se bavi prodajom odeće, obuće, hrane, proizvoda za uređenje doma i dr.

M&S

EST 1884

go

- INSPIRE ME
- WOMEN
- LINGERIE
- BEAUTY
- MEN
- KIDS
- HOME & FURNITURE
- FOOD & WINE
- FLOWERS
- GIFTS
- OFFERS
- M&S BANK

UP TO 30% OFF HOME EVENT | FREE CHOCOLATES WITH SELECTED EASTER FLOWERS | 20% OFF SELECTED EASTER FOOD GIFTS

HOME EVENT

UP TO 30% OFF

Enjoy 20% off home and up to 30% off furniture

Shop homeware

Shop furniture

- **Elektronske prodavnice** koje su specijalizovane za prodaju prehrambenih proizvoda posluju po konceptu klasične trgovinske institucije samoposluge, se u elektronskom okruženju nazivaju **elektronskim samoposlugama**;
- Iako **prehrambeni proizvodi čine i do 80% ukupnog asortimana** u elektronskim samoposlugama se mogu naći i određeni neprehrambeni proizvodi;

Facebook Twitter YouTube **Besplatna registracija** **Prijava**

Novi Sad
Besplatna dostava
Načini plaćanja

AKCIJE **NOVO!** **Robna marka** **Prethodne kupovine**

traži po nazivu... 🔍

Call centar
0800/345678

0.00

- Voće, povrće
- Pekara i mesara
- Mlečno i jaja
- Namirnice
- Zdrava hrana
- Smrznuo
- Slatko i slano
- Bebi i deciji program
- Pica i napici
- Licna higijena
- Kucna hemija
- Sve za kucu
- Konzerve i tegle

eLAKOLIJE je Univerexport online servis za naručivanje i dostavu robe. Obavljenu internet kupovinu **BESPLATNO DOSTAVLJAMO** do vrata Vašeg doma u Novom Sadu, Beogradu, Vršcu
Termini isporuke

- Najkompleksnije prodavnice su **elektronski tržišni centri** jer oni okupljaju veliki broj individualnih elektronskih prodavnica;
- **Elektronski tržišni centar** predstavlja naslovnu stranicu za sve individualne prodavnice koje ga čine koje su u direktorijumu svrstane po određenim proizvodnim kategorijama;
- Potrošači po direktorijumu i putem pretraživača traže proizvode koji ih interesuju i nude im se elektronske prodavnice koje u okviru tržišnog centra prodaju ovu vrstu robe;

1AmericaMall™

Mall Advertising - Advertise Where The Traffic Is ! (TM)

online since 1996
Currently more than 1000 hits an hour!

Click on any Mall Department above to enter Main Lobby

MAIN LOBBY DEPARTMENTS:

- Glavne koristi primene ovih savremenih tehnologija se oslikavaju upravo u segmentu elektronske maloprodaje van prodajnog objekta, jer se time pruža **isti ili čak i viši nivo usluge u maloprodaji** uz značajne **uštede u poslovnim troškovima, smanjenje troškova poslovnog prostora, smanjenje troškova angažovanja radne snage, ali i produženjem radnog vremena na 24h, ugodniju kupovinu bez gužvi i slično.**

TRGOVINSKE INSTITUCIJE

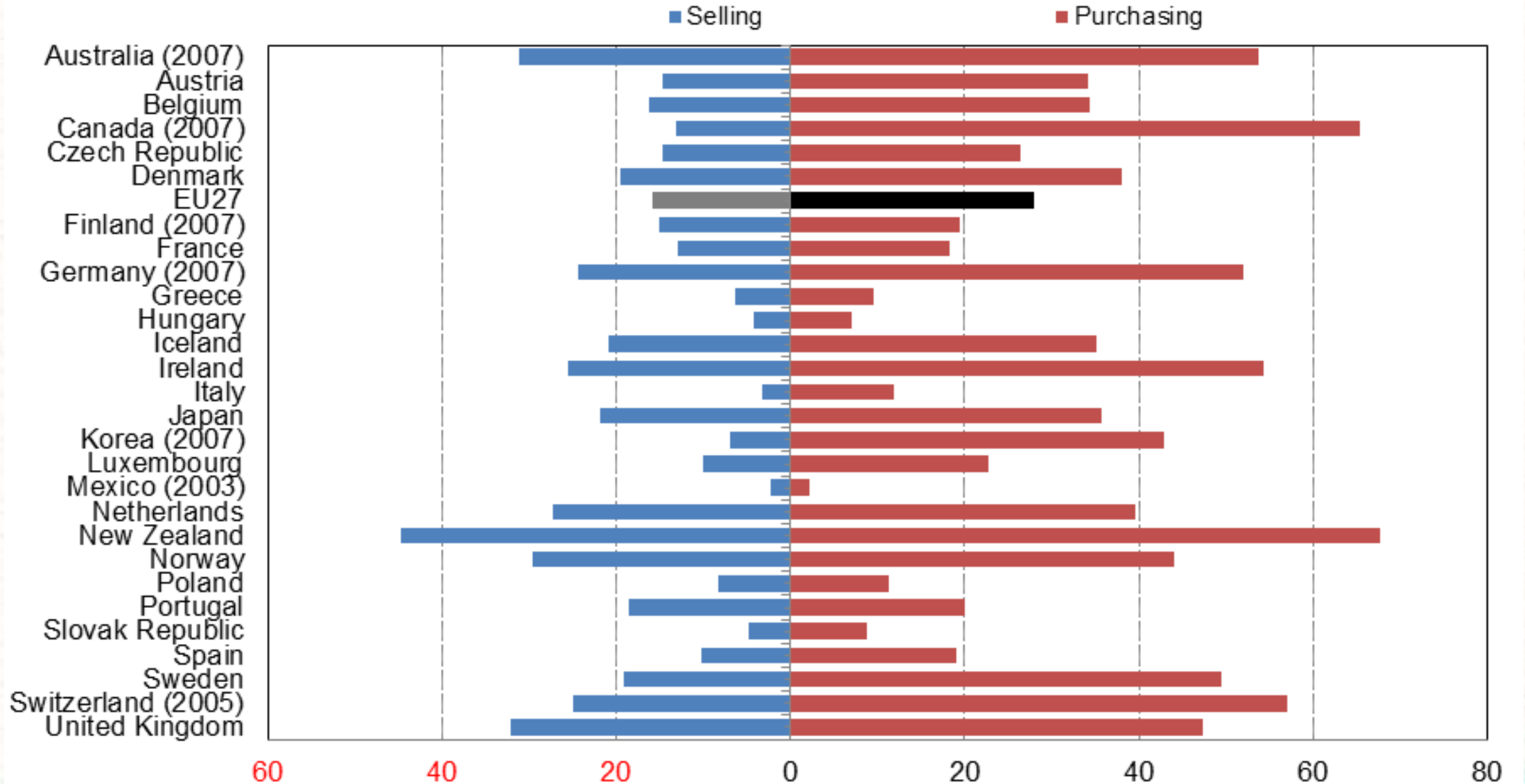
KLASIČNE	ELEKTRONSKE
Robna kuća	Elektronska robna kuća
Samoposluga	Elektronska samoposluga
Tržni centar	Elektronski tržni centar

Internet trgovina

- Internet trgovina se definiše kao „prodaja ili kupovina robe i usluga, bez obzira da li se obavlja između preduzeća, domaćinstava odnosno pojedinačnih potrošača, državnih organa ili drugih privatnih i javnih organizacija koja se obavlja putem Interneta (OECD);
- Većina autora pri definisanju Internet trgovine stavlja akcenat na Internet kao osnovi kanal i medijum obavljanja ove trgovine, ali se jasno ističe da je Internet trgovina podpojam mnogo šireg pojma elektronske trgovine;

- Sve definicije Internet trgovine uključuju i elektronsku maloprodaju preko Interneta kao i elektronsku veleprodaju preko Interneta;
- Realnost je da je danas Internet trgovina baš u oblasti maloprodaje postala dominantan segment elektronske maloprodaje, dok se još u oblasti veleprodaje održava značaj privatnih mreža, najviše zbog opasnosti od zloupotrebe osetljivih poslovnih podataka;

Internet selling and purchasing for total industry, 2008

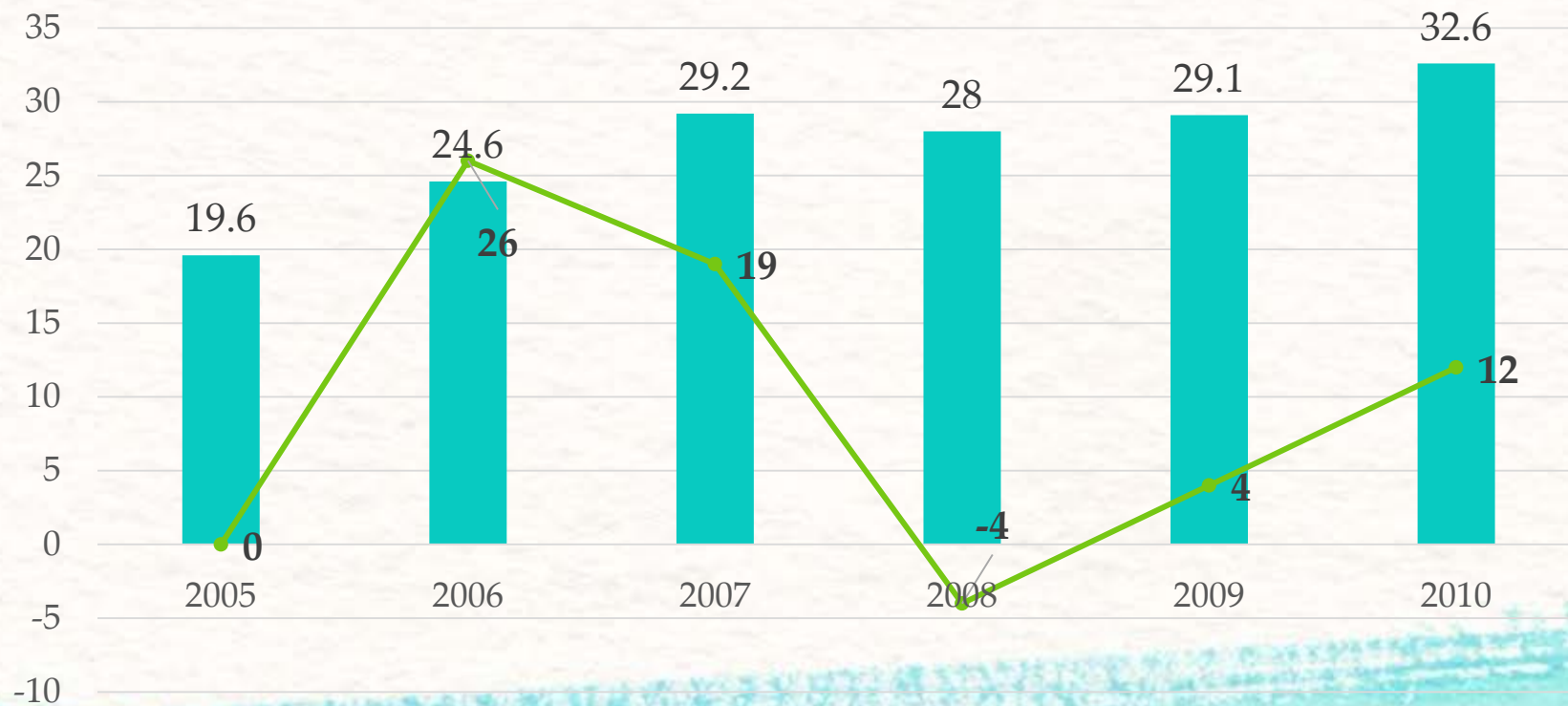
- U maloprodaji Internet ima posebne karakteristike koje ga čine primamljivim za trgovce, van onih opštih načela da je njegova upotreba utiče na snižavanje troškova poslovanja;
- Internet je javna mreža gde je priključen veliki broj subjekata;
- Internet maloprodaja je značajna aktivnost jer sve veći broj korisnika Interneta na ovoj mreži obavlja kupovinu, a ponekad i prodaju;

Udeo Internet kupaca u broju korisnika Interneta (procenti)

	2004	2006	2008	2009
Norveška	70
Velika Britanija	37	45	57	66
Danska	42	55	59	64
Holandija	...	48	56	63
Švedska	43	55	53	63
Luksemburg	40	44	49	58
Nemačka	37	49	53	56
Finska	33	44	51	54
Francuska	...	22	40	45
Island	44
Austrija	19	32	37	41
Prosek EU 27	20	26	32	37
Slovačka	10	11	23	28
Slovenija	8	13	18	24
Mađarska	4	7	14	16
Hrvatska	10
Bugarska	1	2	3	5
Srbija	5
Makedonija	5
Rumunija	0	1	4	2

- Postoje i pojedini periodi kada se beleži značajan rast Internet prodaje, kao što je sezona novogodišnjih praznika;

Vrednost novogodišnjih Internet prodaje (milijarde USD) i stope promene Internet prodaja (%) za periodu 2005-2010. god.

- 29.11.2010. god. prodaja je bila oko milijardu USD (Cyber Monday) prvi ponedjeljak posle praznika Zahvalnosti;
- 17. decembra, većina trgovaca nudi besplatno slanje robe;

All [Search Bar] [Search Icon]

Freshen up your space for spring

Departments Your Amazon.com Today's Deals Gift Cards & Registry Sell Help

EN Hello. Sign in Account & Lists Orders Try Prime Cart

< echo \$179⁹⁹

Welcome

Sign in for the best experience

Sign in securely

Popular departments

Kindle Amazon Video

The dress shop

Valley Eyewear SHOPBOP

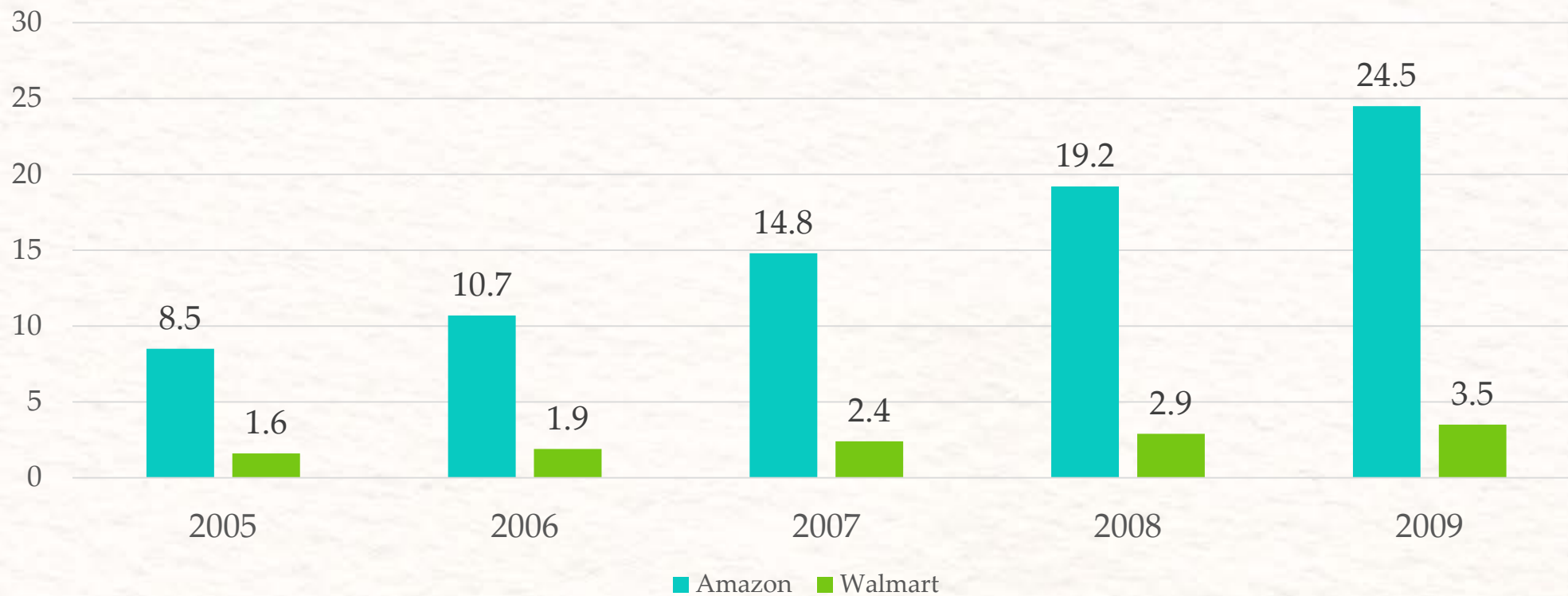
Alexander Wang

See Our Top Sellers

SHOP NOW

FREE EXPRESS SHIPPING WORLDWIDE

Elektronska trgovina Amazon i Walmart, mlrd USD

- Amazon Go (pogledati video klipove)
- <https://www.youtube.com/watch?v=rPZdWuOPaHY>
- <https://www.youtube.com/watch?v=NrmMk1Myrxc>